

Nemzeti Választási Bizottság

1054 Budapest, Alkotmány u. 3.

1397 Budapest, Pf.: 547.

E-mail cím: nvb@nvi.hu

útján,

Kúria

1055 Budapest, Markó utca 16.

1363 Budapest, Pf. 35.

Tisztelt Kúria!

Dr. Nehéz-Posony Katinka ügyvéd (székhely: 1137 Budapest, Szent István park 14. VI. em. 3; [REDACTED])

[REDACTED] K/1. számon csatolt meghatalmazás alapján [REDACTED] ([REDACTED]) jogi képviselőjeként a **Nemzeti Választási Bizottság** népszavazási kérdést hitelesítő **18/2021. NVB határozatával** szemben az alábbi

felülvizsgálati kérelmet

terjesztem elő a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 223-224. § és a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 29. § (1) bekezdése alapján.

Felülvizsgálati kérelmet előterjesztő:

Név: [REDACTED]

Lakcím: [REDACTED]

Személyi azonosító szám: [REDACTED]

Telefonszám: [REDACTED]

Email cím: [REDACTED]

I. Határidő megtartása

Az Nsztv. 29. § (1) bekezdése szerint a *Nemzeti Választási Bizottságnak a kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni felülvizsgálati kérelmet - a Kúriának címezve -*

úgy kell benyújtani, hogy az a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül megérkezzen a Nemzeti Választási Bizottsághoz. Ha a határidő utolsó napja nem munkanapra esik, a határidő csak az azt követő legközelebbi munkanapon jár le. A jelen felülvizsgálati kérelem alapját a Nemzeti Választási Bizottság 2021. július 30. napján közzétett 18/2021. NVB Határozat képezi, ezért a 15 napos határidő 2021. augusztus 14. napján jár le, de mivel ez munkaszüneti napra esik, így a kérelem **2021. augusztus 16. napján 16:00-ig** bezárólag beérkező benyújtása esetén megtartottnak tekintendő.

II. Kérelem

Kérem a Kúriát, hogy a határozatot megváltoztatni, és a népszavazási kérdés hitelesítését megtagadni szíveskedjen.

III. Érintettség alátámasztása

Érintettségemet megalapozza az NVB 18/2021. NVB határozatával hitelesített kérdés tárgyában tartandó országos népszavazáson történő részvételi jogosultságom és szülői mivoltom. Az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdése szerint mindenkinek joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó. Az Alaptörvény XXIII. cikk (1) és (6) bekezdése szerint pedig minden nagykorú magyar állampolgárnak van választójoga, akit a bíróság a választójogból nem zárt ki. Velem szemben nem hozott a bíróság a választójogomat érintő döntést. Választójoggal rendelkező személyként a népszavazáson jogosult vagyok részt venni, Magyarországon élő, a magyar állam joghatósága alá tartozó személyként pedig a népszavazás eredménye engem és gyermekemet közvetlenül érinteni fog, tekintettel arra, hogy az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdése szerint az érvényes és eredményes népszavazáson hozott döntés az Országgyűlésre kötelező, a népszavazás eredményétől függően pedig az Országgyűlésnek jogalkotási kötelezettsége keletkezik.

Szülőként, gyermekeim törvényes képviselőjeként a népszavazási kérdés hitelesítését támadó beadvánnyal saját alapvető jogaim védelme mellett az ő alapvető jogaik érvényesítése érdekében is fellépek.

IV. Tényállás és jogi érvelés

A Nemzeti Választás Bizottság 18/2021. sz. NVB határozatával hitelesítette az alábbi népszavazásra javasolt kérdést: **"Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekeknek a nem megváltoztatását bemutató médiatartalmakat jelenítsenek meg?"**

A kérdés álláspontom szerint nem felel meg az alkotmányos és törvényi követelményeknek, az alábbiakban kifejtettek alapján.

1. Az egyértelműség követelménye

Az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerint a népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles.

A törvényi rendelkezés kétszeres követelményt fogalmaz meg: egyrészt a választópolgárok számára kell egyértelműnek lennie a kérdésnek (választópolgári egyértelműség), másrészt pedig a jogalkotó számára (jogalkotói egyértelműség).

A. Választópolgári egyértelműség hiánya

A feltett kérdés nem egyértelmű a választópolgárok számára. A kérdésből nem tűnik ki, hogy pontosan mit jelent a nem megváltoztatásának bemutatása, a választópolgár a kérdés alapján nem kerül olyan helyzetbe, hogy el tudja dönteni, pontosan milyen médiatartalmak bemutatását hagyja jóvá vagy utasítja el válaszával.

Nem egyértelmű továbbá, hogy mit jelent a megjelenítés. A kérdés nem utal a megjelenítés kontextusára, nem derül ki belőle, hogy ki és milyen formában jelenítené meg a szóban forgó tartalmakat, így a választópolgár annak az információnak sincs birtokában, hogy válaszával a nem megváltoztatását bemutató médiatartalmak korlátozásokkal, vagy azok nélkül történő megjelenítésének lehetőségéről szavaz-e.

B. Jogalkotói egyértelműség hiánya

A kérdés nem ró világos kötelezettséget a törvényhozóra sem. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) I. fejezete számos, a gyermekek és a kiskorúak védelmére vonatkozó szabályt tartalmaz. Amennyiben érvényes népszavazás esetén a népszavazáson érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele a megfogalmazott kérdésre azonos - akár igenlő, akár nemleges - választ ad, a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés nem kap semmilyen iránymutatást arra nézve, hogy hogyan egyeztesse össze a beálló jogalkotási kötelezettséget az Mttv. létező rendelkezéseivel.

2. Alaptörvénybe ütközés

Magyarország Alaptörvényének 8. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerint nem lehet országos népszavazást tartani az Alaptörvény módosítására irányuló kérdésről. Ebből az következik, hogy nem lehet az Alaptörvénybe ütköző kérdést népszavazásra bocsátani.

Az Alaptörvény B) cikk (4) bekezdése szerint a nép a hatalmát választott képviselői útján, kivételesen közvetlenül gyakorolja. A népszavazásra bocsátott kérdés megválaszolásának valódi tétje van, elméletileg elképzelhető akár az, hogy az érvényes népszavazáson az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele igennel, akár az is, hogy nemmel válaszol a feltett kérdésre. A népszavazási kérdés csak akkor felel meg az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontjában meghatározott követelménynek, ha a népszavazás - a tényleges végkimenetelétől függetlenül - nem vezethet alkotmányellenességhez.

2.1. A gyermek személyiségének szabad kibontakoztatásával kapcsolatos állami intézményvédelmi kötelezettség megsértése

Az Alaptörvény II. cikke szerint az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg. Az Alaptörvény XVI. cikkének (1) bekezdése szerint továbbá minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.

Az Alkotmánybíróság az emberi méltósághoz való jogot az ún. „általános személyiségi jog” egyik megfogalmazásának tekinti, az általános személyiségi jog tartalmi elemeként pedig a személyiség szabad kibontakoztatásának jogát is megnevezte [8/1990. (IV. 23.) AB határozat, ABH 1990, 42, 45.]. Az általános személyiségi jog lényege, hogy arra mind az Alkotmánybíróság, mind más bíróságok minden esetben hivatkozhatnak az egyén autonómiájának védelmében, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható. A személyiség szabad kibontakoztatásának joga ennek a szabadságnak az állami beavatkozástól való mentességét garantálja. A nem megváltoztatásának kérdése a személyiség szabad kibontakoztatásával közvetlen összefüggésben van, az a kérdés, hogy valaki született, társadalmi nemével azonos, vagy azzal ellentétes nemű személyként azonosítja-e magát, a személyiség kibontakoztatása szempontjából alapvető jelentőségű kérdés.

A 21/1996. (V. 17.) AB határozat egyértelművé tette, hogy a gyermekeket is megilletik az alapjogok. Ahol a törvények nem szabályozzák a kis- és fiatalkorúak joggyakorlását,

az alkotmányos norma alapján esetről esetre kell meghatározni, hogy a gyermek mely alapjogot, milyen vonatkozásban gyakorolhat maga, illetve, hogy ki gyakorolja nevében és érdekében, azonban a gyermek alapjoggyakorlásának - s ezen belül a személyes joggyakorlásnak - lehetősége a joggyakorlás következményeit átfogó döntési képesség kibontakozásával együtt, a növekvő korrallal egyre szélesebb lesz. Mindez igaz a személyiség szabad kibontakoztatásához való jogra is, amely a 18. életév betöltése előtt is megilleti a gyermekeket, még ha a gyermek 18. életévének betöltése előtt a személyiség szabad kibontakoztatásával kapcsolatos döntéseket önállóan nem is hozhatja meg teljes körűen.

Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése alapján az állam nem csak tiszteletben tartja, hanem védi is az alapvető jogokat, ami azt jelenti, hogy az államnak a jogok védelme és érvényesülése érdekében aktív magatartással is fel kell lépnie. Az államnak az alapjogok tiszteletben tartására és védelmére vonatkozó kötelezettsége nem merül ki abban, hogy tartózkodjék a jogok megsértésétől, hanem magában foglalja azt is, hogy gondoskodnia kell az érvényesülésükhöz szükséges feltételekről [64/1990. (XII. 17.) AB határozat]. Ez az objektív intézményvédelmi kötelezettség mind az Alaptörvény II. cikkéből kibontott személyiség szabad kibontakoztatásához való joga, mind az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése szerinti, a gyermek védelemhez való joga esetében fennáll.

Amennyiben az érvényes népszavazáson a megfogalmazott kérdésre az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele azonos, nemleges választ ad, és ebből az következik, hogy a nem megváltoztatásával kapcsolatos médiatartalmakhoz kiskorúak egyáltalán nem, vagy jelentős korlátozásokkal férhetnek hozzá, az állam nem teljesíti a gyermek védelemhez való joga és egyben a gyermek személyiségének szabad kibontakoztatásához való jogával kapcsolatos intézményvédelmi kötelezettségét, mert a gyermekeket elzárja a személyiségük szabad kibontakoztatásához szükséges információkhoz való hozzáféréstől. Az objektív intézményvédelmi kötelezettségből az következik, hogy az államnak nem hogy elzárnia, hanem kifejezetten hozzásegítenie kellene a gyermekeket a tájékozódás lehetőségéhez minden olyan kérdésben, amely személyiségük szabad kibontakoztatására hatással lehet.

2.2. Az emberi méltóság sérelme

Az Alaptörvény II. cikkében garantált emberi méltóságnak a személyiség szabad kibontakoztatását biztosító funkciója mellett az egyenlőség biztosítása is célja. Az emberi méltóság egyenlősége a méltósághoz való jog fogalmi eleme. Az Alkotmánybíróság szerint a megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie, azaz az emberi

méltóság alapjogán nem eshet csorba, azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni [9/1990. (IV. 25.) AB határozat].

Az NVB 18/2021. NVB határozatával hitelesített országos népszavazási kérdés a nem megváltoztatását a kiskorúak számára veszélyes témakörként azonosítja, amellyel megbélyegzi a transznemű embereket. Ez a megbélyegzés az Alaptörvény II. cikke által garantált egyenlő emberi méltóság koncepciójával alapvetően ellentétes.

3. Nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségbe ütközés

Magyarország Alaptörvényének 8. cikk (3) bekezdésének d) pontja szerint nem lehet országos népszavazást tartani nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről. Ebből az következik, hogy nem lehet nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségvállalásba ütköző kérdést népszavazásra bocsátani.

3.1. Az Európai Unió jogának való megfelelés kérdése

Az Európai Parlament és a Tanács tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló 2010/13/EU irányelvnek (41) preambulumbekzdése szerint a tagállamoknak lehetőséget kell adni arra, hogy az irányelvvel összehangolt területeken a joghatóságuk alá tartozó médiaszolgáltatókra szigorúbb vagy részletesebb szabályokat alkalmazzanak, biztosítva egyúttal, hogy e szabályok az uniós jog elveivel összhangban vannak. Az irányelv 4. cikkének (1) bekezdése a preambulummal összhangban megerősíti, hogy a tagállamoknak kizárólag akkor áll jogukban előírni, hogy a joghatóságuk alá tartozó médiaszolgáltatók az irányelv által összehangolt területeken részletesebb vagy szigorúbb szabályoknak feleljenek meg, ha ezek a szabályok megfelelnek az uniós jognak.

Az érvényes és eredményes népszavazáson meghozott döntés, amennyiben a népszavazáson érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele a megfogalmazott kérdésre nemmel válaszol, az irányelvnél feltehetően szigorúbb, de minden bizonnyal részletesebb szabályok meghozatalát tenné szükségessé, ezek a szabályok azonban az uniós jog elveivel nem állhatnak összhangban, tekintve, hogy a népszavazási kérdés szándékolt célja szerint kifejezetten a transznemű emberek a 2.2. alpont alatt kifejtett megbélyegzésére irányul, amely egyértelműen ellentmond a hátrányos megkülönböztetés az Európai Unió jogában alapelveként funkcionáló tilalmának. A kérdés az alábbiak szerint továbbá az uniós jog tételes forrásaiba is ütközik.

Az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke szerint az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában. A transznemű embereket megbélyegző népszavazási kérdés önmagában is ellentmond az emberi méltóság és az egyenlőség tiszteletben tartása követelményének.

Ez az ellentmondás az Európai Unió Alapjogi Chartájának 1. és 21. cikkével is fennáll, tekintve, hogy a Charta 1. cikke előírja az emberi méltóság tiszteletben tartásának és védelmének kötelezettségét, a 21. cikk (1) bekezdése pedig kifejezetten is tiltja a nem, illetve szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetést. A Charta 11. cikkének (1) bekezdése szerint továbbá a véleménynyilvánítás szabadsága magában foglalja az információk és eszmék megismerésének szabadságát, a 11. cikk (2) bekezdése pedig a tömegtájékoztatás szabadságát is védelemben részesíti, ezen alapjogok érvényre jutását pedig a nem megváltoztatását bemutató médiatartalmak korlátozása nyilvánvalóan gátolná - e korlátozás mértéke azonban az 1. pont alatt kifejtettek miatt nem látható előre.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 56. cikke szerint továbbá tilos az Unión belüli szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó minden korlátozás a tagállamok olyan állampolgárai tekintetében, akik nem abban a tagállamban letelepedettek, mint a szolgáltatást igénybe vevő személy, míg az EUMSZ 34. cikke szerint továbbá a tagállamok között tilos a behozatalra vonatkozó minden mennyiségi korlátozás és azzal azonos hatású intézkedés. Nem megváltoztatását bemutató tartalmak az Unió több tagállamából kerülhetnek Magyarországra. Amennyiben az érvényes népszavazás eredménye nemleges a megfogalmazott kérdésre, a népszavazáson hozott, az Országgyűlésre kötelező döntés nem lesz tekintettel a kérdéses tartalmak származási országára. Ebből következően a népszavazási kérdés egyben az Európai Parlament és a Tanács a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló 2000/31/EK irányelvének (Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv) a származási ország elvére vonatkozó rendelkezéseit is sérti [(5) és (22) preambulumbekendések].

3.2. Az ENSZ Gyermekjogi Egyezményének megsértése

A Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezménynek (a továbbiakban: Gyermekjogi Egyezmény) Magyarország részes fele, azt az 1991. évi LXIV. törvénnyel hirdette ki. Magyarországot kötelezik a Gyermekjogi Egyezményből eredő kötelezettségek, melyekkel a népszavazási kérdés sem lehet ellentétes.

A Gyermekjogi Egyezmény 13. cikkének (1) bekezdése kifejezetten kimondja, hogy a gyermeknek joga van a véleménynyilvánítás szabadságára, amely jog magában foglalja mindenfajta tájékoztatás megismerésének és terjesztésének szabadságát. Az Egyezmény 17. cikke szerint továbbá az Egyezményben részes államok elismerik a tömegtájékoztatási eszközök feladatának fontosságát, és gondoskodnak arról, hogy a gyermek hozzájusson a különböző hazai és nemzetközi forrásokból származó tájékoztatáshoz és anyagokhoz, nevezetesen azokhoz, amelyek szociális, szellemi és erkölcsi jóléte előmozdítását, valamint fizikai és szellemi egészségét szolgálják. Tekintve, hogy a népszavazási kérdés kifejezetten a gyermekek szabad tájékozódásának korlátozására irányul, a nemleges válaszok többségbe kerülése esetén pedig azt is eredményezné, a népszavazási kérdés a Gyermekjogi egyezmény 13. cikk (1) bekezdésébe és a 17. cikkébe is ütközik.

A Gyermekjogi Egyezmény 29. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerint továbbá a gyermek oktatásának elő kell segítenie a gyermek személyiségének kibontakoztatását, e kötelezettség teljesítését azonban a személyiség kibontakoztatásához szükséges információktól való elzárás szintén ellehetetleníti.

V. Egyéb nyilatkozatok

Az eljárásban a kérelmezőt az Itv. 62. § (1) bekezdés s) pontja alapján tárgyi illetékeljegyzési jog illeti meg, ezért a kérelmező a benyújtással egyidejűleg illetéket nem ró le.

Budapest, 2021. augusztus 14.

Tisztelettel,

dr. Nehéz-Posony Katinka ügyvéd

██████████ jogi képviselőként

Melléklet:

K/1 – Ügyvédi meghatalmazás